

Sygn. akt IX Ca 7/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Dorota Ciejek (spr.)
Sędziowie:	SO Renata Bandosz SO Małgorzata Kasztelan

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2014 r. w Olsztynie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. Oddział w O.

z udziałem W. M.

o wpis hipoteki przymusowej

na skutek apelacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 29 listopada 2013 r., sygn. akt Dz.Kw 16147/13

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Olsztynie do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IX Ca 7/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca Zakład Ubezpieczeń Społecznych domagał się wpisania w księdze wieczystej nr (...), prowadzonej dla nieruchomości lokalowej stanowiącej własność W. M., hipoteki przymusowej w kwocie 10.001,96 zł, z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy.

Jako podstawę wpisu wnioskodawca wskazał dołączone do wniosku decyzje z dnia 26 czerwca 2012 r. nr (...)DZP- (...), z dnia 17 października 2012 r. nr (...) - (...), z dnia 12 kwietnia 2013 r. nr (...) wraz z kserokopiami dowodów ich doręczenia.

Postanowieniem z dnia 20 września 2013 r. referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Olsztynie oddalił wniosek.

Postanowieniem z dnia 29 listopada 2013 r., wydanym w wyniku rozpoznania skargi wnioskodawcy na powyższe postanowienie referendarza, Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalił wniosek.

Według ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego Zakład Ubezpieczeń Społecznych w W., Oddział O., wydał przeciwko W. M. trzy decyzje: z dnia 26 czerwca 2012 r. nr (...)DZP- (...), z dnia 17 października 2012 r. nr (...) - (...) i

z dnia 12 kwietnia 2013 r. nr (...), stwierdzające wysokość jej zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, obejmujące również odsetki od w/w składek. Decyzje te zostały doręczone dłużnicze. Stwierdzono ich prawomocność z dniem 31 lipca 2012 r., z dniem 24 listopada 2012 r. i z dniem 18 maja 2013 r.

W ocenie Sądu Rejonowego decyzja ostateczna nie została przewidziana jako podstawa wpisu hipoteki przymusowej ani w przepisach ustawy z dniami 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, ani w przepisach ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ani też w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, i dlatego wniosek podlegał oddaleniu.

Wnioskodawca zaskarżył powyższe postanowienie apelacją. W jej uzasadnieniu podniósł, iż Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych przysługuje hipoteka przymusowa zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, na wszystkich nieruchomościach dłużnika. Podstawą jej ustanowienia jest decyzja o określeniu wysokości należności z tytułu składek, pod warunkiem, że została doręczona dłużnikowi. Ponadto wpis hipoteki wnioskodawca może uzyskać zgodnie z art. 110 ustawy o księgach wieczystych i hipotece na podstawie decyzji administracyjnej, chociażby nie była ostateczna. Skoro zatem możliwe jest ustanowienie hipoteki na podstawie doręczonej decyzji nieostatecznej, to tym bardziej dopuszczalne jest zabezpieczenie roszczeń na podstawie doręczonej decyzji ostatecznej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska Sądu Rejonowego wyrażonego w zaskarżonym postanowieniu, iż ostateczna decyzja określająca wysokość należności składowych nie może stanowić podstawy wpisu hipoteki przymusowej.

Zgodnie z art. 110 ustawy o księgach wieczystych i hipotece hipotekę można uzyskać m.in. na mocy przepisów szczególnych na podstawie decyzji administracyjnej, chociażby decyzja nie była ostateczna. Zastosowany w tym przepisie zwrot „chociażby nie była ostateczna” oznacza, że podstawą wpisu hipoteki przymusowej może być zarówno decyzja ostateczna, jak i decyzja nieposiadająca takiego przymiotu.

W powyższym przepisie zawarte zostało odesłanie do przepisów szczególnych przewidujących sytuacje, kiedy to decyzja administracyjna może stanowić podstawę wpisu hipoteki. Przepisem takim jest w szczególności art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz.1442 ze zm.), zgodnie z którym dla zabezpieczenia należności z tytułu składek Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych przysługuje hipoteka przymusowa na wszystkich nieruchomościach dłużnika. Podstawą ustanowienia hipoteki przymusowej jest doręczona decyzja o określeniu wysokości należności z tytułu składek, o odpowiedzialności osoby trzeciej lub o odpowiedzialności następcy prawnego. Analiza treści tego przepisu wskazuje na to, że ustawodawca poza użyciem zwrotu „doręczona” nie formułuje żadnych innych walorów jakie powinna posiadać decyzja stanowiąca podstawę wpisu hipoteki przymusowej. Trudno zatem zgodzić się z poglądem, iż przez posłużenie się zwrotem „doręczona” chciał wyeliminować decyzję ostateczną (prawomocną) i ograniczyć podstawę wpisu hipoteki przymusowej do decyzji nieostatecznej (nieprawomocnej). Każda bowiem decyzja ostateczna z oczywistych względów jest decyzją doręczoną. O ile zatem ustawodawca miałby na myśli wyłącznie decyzję nieostateczną i jednocześnie wymagał jej doręczenia, konieczne byłoby użycie określenia „doręczona decyzja nieostateczna (nieprawomocna)”.

Nie bez znaczenia dla powyższego stanowiska pozostaje to, że tam gdzie ustawodawca chciał w obrębie tego aktu prawnego (ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) uzależnić wpis w księdze wieczystej od stwierdzenia określonych okoliczności decyzją ostateczną, uczynił to wyraźnie. Decyzja ostateczna jako dokument stanowiący podstawę wpisu w księdze wieczystej przewidziana została bowiem w art. 114 ust. 3 i art.115 ust.4 . Przyjmując zatem racjonalność ustawodawcy, stwierdzić należy, iż gdyby zechciał on ograniczyć na gruncie tej ustawy podstawę wpisu

hipoteki przymusowej do decyzji nieostatecznej (nieprawomocnej), to uczyniłby to w sposób bezpośredni, posługując się wprost zwrotem „nieostateczna (nieprawomocna)”.

W świetle powyższego uznać należy, iż dokonanie wpisu hipoteki przymusowej na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może nastąpić zarówno na podstawie decyzji prawomocnej, w przypadku której fakt jej doręczenia wynika ze wzmianki o prawomocności, jak i decyzji nieostatecznej (nieprawomocnej), pod tym jednak warunkiem, że została ona doręczona i Zakład Ubezpieczeń Społecznych razem z decyzją przedstawi sądowi wieczystoksięgowemu dowód tego doręczenia.

W tym stanie rzeczy niesłuszne jest stanowisko Sądu pierwszej instancji, a tym samym Sąd ten winien wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych rozpoznać i ustalić czy treść decyzji dołączonych do wniosku uzasadnia zgłoszone żądanie.

W przedmiotowej sprawie istotne jest również to, że wnioskodawca do wniosku o wpis hipoteki przymusowej dołączył do wniosku doręczone dłużnicze decyzje ustalające należność z tytułu składek, na których zamieszczono wprawdzie wzmianki o ich prawomocności, jednakże nie zostały one opatrzone podpisem. Oznacza to, że nie można dokumentom tym przypisać przymiotu prawomocności. W konsekwencji uznać należy, iż decyzje te nie są prawomocne.

Z powyższych względów na podstawie art. 386 § 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji postanowienia.